

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ט"ו טבת תשפ"ב | דף היומי בבלי: מגילה ז | דף הכולל: מועד קטן יד.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תרע"ג עד אמצע סעיף א' "ואפילו בליל שבת".
מוסר: דבר בעיתו - פרק ד' מ"ודע אחי" עד תחילת פרק ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבחינה פ"ה 'אך הטרפים המיוחדים' עד פרק ו' 'ומה שראוי לך לדעתו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

השלט שנקנה על ידי חברת קוקה קולה תמורת 3 מיליון דולר - סיפור מדהים מערב חנוכה תשפ"ב | איך השתכנעה הסבתא מהונגריה להפסיק להתענות משבת לשבת? | אינוק מדהים במספר הנבחרים - 'דרשו' חושף את הנתונים הדרמטיים | 2296

הסיפור היומי

כעבור מספר ימים החלו תושבי האזור לתהות על הפרסום המסתורי. גם עיתונאים יצרו איתו קשר כדי להבין איזו תעלומה עומדת להתגלות בסוף 90 הימים, אך הוא סירב לגלות. "זו הפתעה", אמר

השלט שנקנה על ידי חברת קוקה קולה תמורת 3 מיליון דולר - סיפור מדהים מערב חנוכה תשפ"ב

הוא רוצה לפרסם, אבל ליהודי לא הייתה תשובה. "לא יודע", הוא ענה.

כעבור מספר ימים אמר לו נציג החברה: "אתה לא יכול להשאיר את השטח ריק, אתה חייב להציב שלט כלשהו". הנגיד השיב כי הוא רוצה שלט עם המילים: "עוד 90 ימים... עוד 89 ימים... עוד 88 ימים... וכן הלאה".

כעבור מספר ימים החלו עוברי אורח ותושבי האזור לתהות על הפרסום המסתורי. סקרנותם גברה וכולם עסקו בתעלומה שהולכת להתגלות בסיום 90 הימים. גם עיתונאים וכלי תקשורת יצרו איתו קשר במטרה להבין מה עומד מאחורי הפרסום. הוא סירב לגלות. "מדובר בהפתעה", הוא אמר להם. זאת בזמן שהוא בכלל לא תכנן לפרסם משהו, אלא רק רצה למנוע את פרסום התועבה.

ימים ספורים קודם שתמה תקופת הפרסום, כאשר השטח בער כבר, התקשרו אל הנגיד מחברת 'קוקה קולה' והציעו לו הצעה פנטסטית: אתה תפרסם את מה שאתה מתכנן לפרסם במקום אחר, ואנחנו נרכוש ממך את הזכות לפרסם ביום ה-90, תמורת סכום אסטרונומי של 3 מיליון דולר (!).

בשיעורו היומי לאחר תפילת שחרית, סיפר הרב בן ציון הכהן גרוס סנה סיפור מדהים, שתחילתו לפני כשלושה חדשים, וסיומו בערב חנוכה השנה - תשפ"ב.

נגיד חרדי שביקר בשיבה מסוימת בלוס אנג'לס הבחין בשלט חוצות שנתלה מול בניין הישיבה, ועליו תמונות לא ראויות. הוא הזדעזע מהעובדה כי מאות בחורי ישיבה עוברים באותו רחוב מדי יום ונתקלים בשלט ההוא.

אותו נגיד התקשר לחברה האחראית על שטח הפרסום, וביקש לשלם עבור שטח הפרסום, במטרה להוריד את אותו שלט. נציג החברה אמר לנגיד כי השטח הושכר כבר למספר חודשים קדימה, אבל החרדי התעקש ואמר כי הוא מוכן לשלם יותר מהמחיר הרגיל.

"אתה מוכן לשלם 1,000 דולר ביום?", שאל הנציג.

"כן", ענה החרדי.

כעבור חצי שעה הנציג חזר אליו ואמר כי החברה המפרסמת מוכנה להסיר את השלט. הנגיד שמח לשמוע והציע 90 אלף דולר, תמורת שלטי חוצות למשך 90 יום. הנציג שאל אותו איזה מוצר

חדשות דרשו

הנתונים הדרמטיים נחשפים: למרות המשבר הגדול של תקופת הקורונה, חל זינוק עצום בכמות המשתתפים במסלולים השונים של מבחני 'דרשו'

גדולי ישראל שנחשפו לנתונים הביעו התפעלות עצומה נוכח החיזוק האדיר בעולם התורה

בזינוק משמעותי שממחיש את העובדה שעולם התורה, לא רק שחזר לעצמו, אלא אף התחזק באורח דרמטי כאשר יהודים בכל העולם מבקשים דווקא כעת להצטרף למסלולי הלימוד, ולהיות חלק ממשפחת הלומדים הגדולה בתבל".

הרב אביגדור ברנשטיין חבר הנהלת 'דרשו' אומר כי הנתונים הוצגו תחילה בפני גדולי ישראל וחברי נשיאות דרשו שהביעו את התפעלותם נוכח העליה המשמעותית בהיקפי הלומדים והנבחנים, הרבה מעבר לתקופה שקדמה למשבר הקורונה. "רואים כאן התחזקות כללית בכל מקומות מושבות לומדי התורה, כאשר תנופת הגידול של דרשו היא לא תופעה שמתייחדת לאזור מסוים, אלא באה לידי ביטוי גם בעשרות הסניפים מעבר לים. בשבועות האחרונים, סניפי דרשו באירופה ובארה"ב מדווחים על תוספת בכמות הנבחנים כאשר גל ההתחזקות בלימוד התורה הגיע גם לבואנוס איירס הרחוקה שמדווחת גם היא על עליה מתמדת בכמות הנבחנים".

יצוין שעד עתה נבחנו בדרשו מאז הקמת הארגון 219,000 נבחנים, כאשר עשרות אלפים מהם, מ-26 מדינות ברחבי העולם היהודי כולו, נבחנים מדי חודש בחודשו במבחנים השונים, ב'דף היומי בבלי', ו'בדף היומי בהלכה', כאשר ברחבי העולם נמסרים מידי יום למעלה מ-2000 שיעורים בדף היומי בהלכה שבהם משתתפות רבבות יהודים הצמאים לדבר ה' זו הלכה.

השנתיים האחרונות, על רקע מגיפת הקורונה היו רוויות אתגרים עבור עולם התורה כולו, כאשר ישיבות רבות נאלצו לסגור את שעריהן, ושיעורים תורה רבים, בעולם היהודי כולו, התמודדו עם אתגרים מורכבים. גם בארגון 'דרשו' שבמסלוליו השונים משתתפים רבבות יהודים מכל רחבי תבל, התמודדו עם אתגרים רבים נוכח העבודה ששיעורים רבים לא יכלו להתקיים, והמבחנים שנערכים מידי כמה חודשים לא התקיימו באופן מסודר ורגיל במשך תקופה ארוכה. בסגר הנגשנו את המבחנים בפקס מיל וטלפון.

אלא שהנתונים שנחשפים כעת לראשונה הפתיעו גם את ראשי הארגון. מהנתונים עולה כי בחודשים האחרונים נרשם זינוק דרמטי בכמות הנבחנים במסלולים השונים של ארגון דרשו. בין היתר נוספו יותר מ-700 נבחנים נוספים בדף היומי בבלי, 2,100 נבחנים חדשים ונוספים בדף היומי בהלכה, ולא פחות מ-3,000 נבחנים חדשים בתכנית 'קנין שביעית' תוכנית הדגל בסוגיות השמיטה מבית מדרשו של מרן שר התורה ע"י מכון 'שיח אמונה' ללימוד הלכות שמיטה.

בארגון דרשו אומרים כי הנתונים הדרמטיים הם הרבה מעבר ל"גידול טבעי" שיש כל העת כאשר בכל יום יש מצטרפים נוספים. "הנתונים מדברים בעד עצמם" אומרים בארגון. "מדובר

פרשת השבוע

באחד הלילות כשהסתתרת אצל השוחט והמוזהל גיבור הרוח רבי אייזיק רוט, שמענו לפתע דפיקות עזות בדלת. רבי אייזיק תתכונן ליד הדלת האחורית כדי לברוח אם צריך, ואני אפתח, אמרתי לו. פתחתי, וכמו שחששתי, היה זה קצין הבולשת....

'כי כל זמן שאינו מאמין כי החושך סיבת האורה אין זה בטחון בשלמות'

טעות טועים בני האדם, בהחשיבם את הצער והנסיגות לחושך שיש לעוברו ולבטוח בה' שיבוא טוב. סוד גדול ישנו בפסוק זה של התורה! "כאשר יענו אותו כן

הרב בנימין בירנצוויג "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ ויקוצו מפני בני ישראל" (א, יב)

ולפתע התחיל לדבר באידיש עסיסית - 'דריי ניט קין קאפ (אל תבלבל את המוח), היכן הוא?!'

בהבזק של רגע קלטתי שאין תוכו כבדו ואם בחר להשתמש במאמא לשון, סימן הוא כי הוא רוצה משהו שרק יהודי יכול לרצות. קראתי לר' אייזיק, ואז הקצין גילה את אשר בליבו:

'נולד לי ילד יהודי, ואשתי חולמת כל לילה שאבא שלה בא אליה בחלום ותובע ממנה למול את הבן שלה שהוא יהיה יהודי, מחר בבוקר תבוא לרחוב ברזני 5, אם יוצאת אשה עם סל, סימן שהבית ריק, המשרתת נמצאת והיא בסדר, תכנס לבית ותערוך לילד ברית', ואז פנה אלי 'ואתה בתא גם ותעזור לו'.

למחרת השוחט לא להך לעבודה, וזה עצמו כבר היה סיכון, אך מה לא עושים בשביל מצוה כזו גדולה.

אם כבר זוכים לכו מצוה גדולה, אז אמרנו לעצמנו בא כבר נלך לטבול כדי לקיימה בקדושה ובטהרה, בתום מסע של קילומטרים בשלג, הגענו לנהר הקפוא, טבלנו... ובנס עליתי משם נושם וחי... משם חזרנו למרכז העיר, השתדלנו שלא לעורר תשומת לב מדאי, כי עדיין לא הגיע השעה המיוחלת ואנחנו מסתובבים ויחשדו בנו, ואז כהשיעה השעה התקרבו לכיון הבית בברזני 5, ואז יוצאת אשה עם סל מהבית, נכנסו, המשרתת הראתה לנו את העריסה ובה בתינוק ולצידו היה כתוב ברוסית השם העברי שיש לתת לך הנולד, המוהל מל בהתרגשות גדולה את הילד ואני קבלתי סנדקאות עם כל הברכות.

כשסיימנו הכניסה המשרתת ככר לחם גדולה וטיגנה לעיננו במחבת חדשה תריסר ביצים, והגישה בפנינו ולראשונה זה זמן רב שאכלתי לשובע. סיימנו ופנינו חזרה לדרכנו מלאי התרגשות על הזכות העצומה שנפלה בחיקנו.

לאחר חודש פגשתי את האב ברחוב, לא יכלתי להתאפק ובקשתי לשואלו שאלה אחת, הוא היה נראה מבוהל הסתכל לצדדים ואמר 'שאל אבל בקצרה!'

מיהרתי לשאול 'למה היית צרי את כל זה, איך לקחת על עצמך סיכון כזה גדול למול את בנך?'

אף היסוס לא היה נראה על פני כשענה לי בקצרה ונחרצה 'העם שלנו קיים 3000 שנה, נכון שכעת קשה מאד, אבל זה כמו יום המעונן, מחר תזרח השמש וזו תהיה גאווה להיות יהודי, אני רוצה שבני ידע לאן הוא שייך!!' ומיד הסתלק מהמקום.

זה היסוד! החושך הוא בסך הכל יום מעונן, שמאחוריו שמש זורחת ומאירה! החושך עצמו מראה לנו שזה רק ארעי שזה רק ענן וסופו לחלוף והוא הסיבה להבין כי האור בא יבא!

ירבה וכן יפרוץ, העינוי החושך הסבל, הוא לא רק תחנה בדרך לאור אלא הוא עצמו סיבת האור!

הדברים מתבארים בדברי הרמב"ן (במדבר ג, יד) שמקשה קושיא עצומה, כיצד יתכן שמספר בני שבט לוי היה מעט ביחס לשאר השבטים וז"ל: והנה לא היו שבט הלויים כשאר השבטים, כי מבן חדש ומעלה לא היו רק עשרים ושנים אלף ומבן שלשים שנה כלם שמנת אלפים, והנה לא יגיעו מבן עשרים שנה ומעלה לחצי שבט מישראל הפחות שבכולם, ועדיין לא נשאו הארון שהיתה הקדושה מכלה בהם וזה תמיה איך לא יהיו עבדיו וחסידיו ברוכי ה' כשאר כל העם?

ומבאר הרמב"ן ששבטי ישראל היו בשעבוד מצרים, ומטרת המצרים בשעבודם למעטם ממספרם, וכנגד זה הקב"ה אמר "כן ירבה וכן יפרוץ", ומכך זכו לפרות ולרבות אף שלא כדרך הטבע. אבל שבט לוי שלא היה בשעבוד מצרים לא היה צריך את הברכה הזו של כן יפרה כדרך הטבע וגדלו במספרם רק כדרך הטבע ולכך היו קטנים במספר.

והביא בספר אהל משה, שהנה לנו הנהגת הקב"ה בבריאה, מה שנראה לנו כקללה ורעה, ממנו צומחת הישועה, רעת המצרים למעט את כלל ישראל, היא זו שהצמיחה אותם לגוי גדול עצום ורב. פעמים הרבה אנו בטוחים על מקרה מסוים שהוא רעה גדולה ומתברר שלא רק שאיננו רעה אלא שם נמצאת סיבת הטובה שתגיע.

והביא מדברי הרבנו וונה בשערי תשובה (שער שני אות ה) 'ויש על הבוטח בה' להוחיל במעוף צוקתו, כי יהיה החושך סיבת האורה'. על דברים אלו היה חוזר הגר"י הוטנר זצ"ל ואומר 'מי שמאמין שיהיה טוב, אין זו מידת הבטחון בשלימות, כי כל זמן שאינו מאמין כי החושך סיבת האורה אין זה בטחון'.

סיפר ר' יעקב גלינסקי זצ"ל סיפור מרגש מימיו המטלטלים בגלות רוסיה הנוראה: באחד מן הלילות בהם הסתתרת אצל השוחט והמוהל גיבור הרוח רבי אייזיק רוט, שמענו לפתע דפיקות עזות על דלת הבית, 'רבי אייזיק תתכונן ליד הדלת האחורית כדי לברוח אם צריך ואני אפתח' אמרתי לו. פתחתי את הדלת וכמו שחששתי, היה זה קצין הבולשת.

הוא הדף את הדלת ושאל 'פה גר השוחט?' 'לא', אמרתי לו, 'הרי אסור לשחוט ברוסיה'. הוא לא הרפה ושאל 'אז מי גר כאן אולי המוהל?' ענית לו 'לא, גם זה אסור ברוסיה!'

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כעבור שבועיים נודמן שוב האברך לבית חמיו, והפעם פנתה אליו חמותו בבקשת מחילה על מה שאירע בביקורו הקודם. אולם האברך השיב: אין לי מושג במה מדובר. לא היו דברים מעולם. כנראה חלמה השוויגער חלום רע הלילה...

עצתו של רבי אליהו ראטה זצ"ל שהקימה דורות ישרים ומבורכים

כעבור ב' שבועות, נודמן לו להיות בבית חמיו 'באותו מקום ובאותו זמן'. עתה נענתה חמותו בבקשת מחילה על זעמה הרב שכילתה בו... אך האברך: השיב אינני יודע במה דברים אמורים, לא היה ולא נברא. כנראה שהחמות חלמה בזה הלילה חלום רע... לא הועילו לה כל ההפצרות, כי הלה עמד בשלו, לא דובים ולא יער, חלומות שוא ידברון. והוסיף להביא ראיה לדבריו, כי אם אכן היה אותו מעשה, וכי לא היו יודעים אמי ובני ביתי מכל אותה השפלה? והרי היית מתלקחת כאן אש עד לב השמים, ומכיוון שאין איש יודע על כך מוכח הדבר שאין זה כי אם חלום בעלמא. חמותו סברה וקיבלה, ותשקוט הארץ.

ברבות השנים נולדו לאותו אברך קרוב לעשרים ילדים ומהם הקים דור של עשרות עשרות צאצאים, כל זה בזכות השתיקה שהשכיל לבלום פיו בשעת מעשה, וישמחו כי ישתוקו. כי אך בזכות שתיקה זו המשיך בחייו כלא היה, וזכה לזרע ברך ה'.

(באר הפרשה)

מעשה נורא התרחש בעיר הקודש ירושלים לפני כארבעים שנה. אברך שעמד בתוך כמה חדשים הראשונים לנישואיו עלה לבית חמיו, באותה שעה הייתה רק ה'שוויגער' (חמותו) בבית, ופיה פתחה שלא בחכמה ושפכה עליו קיתון של גערות וזעקות...

כצאת האברך מהבית ולבו מתפלץ מצער וכאב הבושה, שם פעמיו מיד לביתו של מורו ורבו הגה"צ רבי אליהו ראטה זצוק"ל (איש אמונו של הרה"ק רבי שלומ'קה מזוועהיל זי"ע), שם שפך את מר לבו על החרי האף הגדול הזה שספג בבית חמיו.

שאלו ר"א: האם כבר סיפר את הדברים לאיזה בריה בעולם? וענה שלא, כי ראשית דבר שם פעמיו הנה.

אמר לו ר"א בחכמתו וצדקתו: עצתי לך - שווה בנפשך כי מאומה לא אירע כאן, אלא חלום חלמת, ואקיים בך 'הטבת חלום' - 'חלמא טבא חזית, חלמא טבא חזית'. לך, חזור לביתך כאילו כלום לא היה. וכן עשה.

יומא דהילולא

היה שם יהודי שנהג להגיע כל שבת מהקצה השני של העיר. היו לו רק בנות והוא השתוקק לבן זכר. כיון ששמע את דברי הרבי, מיד קם ונדחה לקבל כוס מהשורה ההיא, ואכן כעבור שנה נולד לו בן

מדוע הגיע קצין לראות שאנשים מונממים בטייש? מה נכתב בפתק שהרבי השליך מהחלון? ואיך השתכנעה הסבתא מהונגריה להפסיק להתענות משבת לשבת... | זכרונות שסיפר האדמו"ר מקראלי זצ"ל על האדמו"ר ה'דבר חיים' מנדבורנה זצ"ל - לרגל יומא דהילולא

אמי ע"ה הייתה ניצולת שואה שעלתה ארצה לאחר המלחמה, והתגוררנו בשכונת בתי אונגרין בירושלים. היו לנו קרובי משפחה בבני ברק, ולפעמים הייתה נוסעת אליהם. והיות והתחנה הראשונה של האוטובוס בבני ברק היה על יד רחוב מינץ, הזדמן לה פעם לעבור במקום ואז ראתה את בית המדרש. למקרא השם "נדבורנה" התעורר בה זכרון עתיק, והיא נמשכה בעבותות להיכנס פנימה. היא נזכרה במעשה מסבתה ששמעה בקטנותה, ומאז נשאר השם נדבורנה חקוק בזכרונה.

הסבתא הייתה אשה צדקנית שהתגוררה בהונגריה, והייתה מופלגת בצדקותה עד שהדבר הפך למושג. פעם אחת

הגה"צ רבי יצחק משה מוזס זצ"ל, האדמו"ר מקראלי, היה בבחרותו מתלמידי ישיבת 'מאמר מרדכי' - נדבורנה. בשנה שעברה, לרגל יומא דהילולא הארבעים של האדמו"ר בעל 'דבר חיים' מנדבורנה זצ"ל, ט"ו טבת תשל"ח - תשע"ח, נערכה עמו שיחה מרתקת רצופת זכרונות מחיי הישיבה ומדמותו של הרבי (פורסמה בשעתו בגיליון 'נדברה נא' שע"י מכון 'דבר חיים' - נדבורנה, והובאה בגיליון 'באר בשדה' - ויחי תשע"ט). חלקים ממנה הבאנו כאן, לרגל יומא דהילולא.

בתחילת השיחה סיפר האדמו"ר מקראלי זצ"ל מעשה מעניין, שבעקבותיו הגיע בבחרותו ללמוד בישיבת נדבורנה:

בזכרוני מעשה נאה שאירע פעם: על יד ביהמ"ד התגוררו בעבר שכנים רעים שאינם שומרי תורה ומצוות, והיו מתנכלים הרבה באמתלאות והצקות שונות לחסידים. הם היו מתלוננים על שכביכול מרעישים ומפריעים למנוחתם וכיו"ב, והיו אלו דברים חסרי שחר שכל מטרתם להציק. פעם לא הסתפקו בהפרעותיהם שלהם בליל שבת, אלא הגדילו לעשות כאשר הגישו תלונה במשטרה על הרבי והחסידים שעורכים את שולחן השבת באישון ליל, ומפריעים בזמרתם וקולותיהם.

באו מספר שוטרים לבית המדרש לברר את הדבר, והסבירו להם החסידים שכאן בית מדרש של רבי צדיק אשר עורך את שולחנו ותפילותיו, והכל בנעימות וכדרך העולם ללא שום הפרעות חלילה למאן דהו. אך אלה לא השתכנעו, ונקבעה פגישה עם הקצין הממונה עליהם כדי להסביר לו את מהות בית המדרש והקהילה. בפגישה דיברו על לבו והסבירו לו שאך התנכלות היא על בית נדבורנה מצד השכנים צרי העין, ובאמת אין כאן שום הפרעה, והלה אשר שמע כי בית המדרש עומד בראשות אדמו"ר, ביקש להיפגש בעצמו עם הרבי כדי לדבר עמו על כך. הסכים רבינו לקבלו, וקבעו לו זמן.

כשהגיע הציג את התלונות שהשכנים מתלוננים כנגד החסידים, ואז אמר לו הרבי: "תדע ששקר דוברים האנשים הללו, ובאמת אפשר לישון טוב מאד ואין כל הפרעה. הנה, אני יושב כאן בבית המדרש בראש השולחן מדי שבת, ומשני צדי השולחן יושבים אנשים. ומה אומר לך, מספר לא מבוטל מהם ישנים טוב מאד בעיצומו של ה'טיש'... ואין הם בבניין סמוך, או בחדר סמוך. יושבים הם כאן בפנים, בתוך כל הרעש!... אלא על כרחך שרק עלילה היא זו ותו לא". הקצין התרשם מכך, ובשבת הקרובה בא לראות בעצמו. הוא ראה שאכן חסידים מנמנמים על השולחן, וביטל מיד את התלונה...

סיפורי מופת רבים נראו עין בעין בעת עריכת השולחנות, ומרוב שכיחותם כבר לא התפעלו מהם... שבת אחת בעת עריכת השולחן מזג הרבי משקה בירה אל הכוסות שהיו סדורות לפניו, ולאחר שמילא שורה אחת, אמר שכל מי שיקבל כוס משורה זו יזכה בבן זכר! היה שם יהודי שהתגורר בשיכון ויזניץ והקפיד לבוא בכל שבוע לטיש מהקצה השני של העיר. ולו היו רק בנות, ומאד השתוקק שיהיה לו בן זכר. כיון ששמע את דברי הרבי, מיד קם ונדחף לקבל כוס מהשורה ההיא, ואכן הצליח, ולתקופת השנה נולד לו בן, והוא בנו יחידו. ובדקו אז ומצאו שכל מי שיקבל מהשורה ההיא אכן זכה לבן לאחר תקופה.

שוב היה מעשה (וכמדומה שהיה זה בשנת תשל"ה לערך) בשולחן הטהור של פרשת שמיני פתח הרבי לפתע ואמר, שכל מי שיבוא אליו במהלך השבוע הקרוב, פרשת תזריע, יזכה לזש"ק. עוף השמים הולך את הקול, ולאחר שבת החלה נהירה המונית לבית הרבי, של המוני אנשים מקרוב ומרחוק שבאו להתברך מפיו

עלה בדעתה שהיא רוצה להתענות תעניות משבת לשבת... ומהחלטה למעשה היא החלה לצום. בני המשפחה ניסו להניא אותה, הסבירו לה שדבר זה אינו שייך לנשים, אולם ללא הצלחה, היא הייתה נחושה בדעתה ואיש לא הצליח לשדלה. רבים וטובים ניסו, רב העיירה הפציר בה, אך הדברים כולם נפלו על אוזניים ערלות והיא הלכה ונחלשה עד כדי סכנת נפשות. לבסוף הצליחו להשפיע עליה שתיסע לשאול את פיו של אחד מצדיקי הדור, וככל שיורה לה כך תנהג. הפכה בדעתה לאן לנסוע, ובחרה לנסוע לבישטנא אל הסב"ק הרבי ר' מרדכי זי"ע.

הגיעה אל בישטנא בשארית כוחותיה בלוויית בני משפחתה, ומיד פנתה להיכנס אל הרבי. כאשר הסבא קדישא שמע מפיה ומפי בני המשפחה במה דברים אמורים, הבין מיד בחכמתו כי באם יורה לה שלא לצום הרי שלא תשמע בקולו. מה עשה? אמר לה כי אכן חשוב מאד עבורה לצום ולהתענות, אלא שלא דווקא משבת לשבת, אלא שני וחמישי הוא די והותר... היא קיבלה את דבריו משום שהיה בהם הסכמה מסוימת לדרכה, וכך ניצלו חייה. כיון שנזכרה אמי במעשה, החליטה שעליה לבקר בבית הצדיק נכדו של הרבי ר' מרדכי"לה, ומאז החלה לפקוד את מעונו של רבינו כפעם בפעם, להניח לפניו את שאלותיה ולבקש את ברכות פיו בכל עת מצוא. בעקבות כך, בהיותי בחור צעיר גמרה אמי אומר לשלוח אתי ללמוד בישיבת נדבורנה, לקיים "הווי גולה למקום תורה".

מעודי הבחנתי אצל הרבי בהנהגה מעניינת בדרך גישתו אל הבחורים, ובחכמה יתירה נהג כן, לדרוש מכל אחד כפי כוחו ודרגתו, על דרך שאמר שלמה המלך "חנוך לנער על פי דרכו". וכך הייתה דרכו: כאשר ראה אצל אחד התלמידים המצוינים דבר שהצריך הערה ומוסר, לא חסך במילים אלא העיר בדברים חודרים ומפלחי כליות. אולם הבחורים שלא נמנו על המצוינים, הם לא שמעו מהרבי שפה זו... אליהם תמיד דיבר בדברים נעימים, ונהג כלפיהם על פי רוב בימין מקרבת ואמירה רכה.

זכורני שפעם נכנסתי לבית מדרש תוך כדי ויכוח עם בחור אחר מהישיבה, והקולות עלו יותר מהמידה. בדיוק שמע זאת הרבי, והוא פנה אלי מיד והעיר את תוכחתו: "וכי כך מתנהג בן תורה? מתווכח בקולי קולות... הרי 'דברי חכמים בנחת נשמעים', בעדינות ובדרך ארץ". ואילו לבחור שלצדי לא אמר מילה, משל לא היה כלל חלק בוויכוח הזה... ואמנם מתחילה הציקה לי המחשבה הזאת, אך לאחר ההתבוננות הבנתני היטב כי במכוון עושה הרבי כך, שכן אילו יגער בבחור פלוני, למחר הוא עוזב את הישיבה ומי יודע לאן ילך... ואכן לימים הוכח שהנהגתו המחוכמת הייתה סוד הצלחתם של בני הישיבה, שעלו כל אחד עפ"י דרכו על התלם הראוי לו ועל המסילה העולה בית קל.

ולקרוא את הכתוב בו, ומעביר את השליחות לנמען שעל הדף. היה עמנו בכלל אברך חשוב, תלמיד חכם ובר דעת שהרבי חיבבו מאד, והלה ניחן בקול נעים וערב והיה נוהג מדי פעם לסלסל בגרונו אי אלו קטעי חזנות. בפרט בימי חודש אלול, היו שפתיו מדובבות קטעים מתפילות הימים הנוראים, וכאמור, מדי פעם היה מרים את קולו בנוסח זה או אחר. פעם השליך לו הרבי פתקא מן החלון, בה נרשם "לכבוד הרב... שיחי", ותחתיו רשם את לשון הפסוק בירמיה (י"ב ח') "נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה"... התכוון הרבי בדרך צחות ומליצה לרמז לו, שלא יתגאה ולא תזוח עליו דעתו בשביל קולו הנאה...

בחדש אלול היה רבינו שרוי בתענית דיבור מתחילתו ועד סופו, וכל היום ישב ספון בחדרו וכמעט שלא ראה פני איש. אם היה צריך משהו, היה מביע את עצמו באמצעות פתקים. לפעמים כשהרבי היה רוצה לקרוא למישהו או שנצרך לאיזה ספר מבית המדרש, היה רושם את מבוקשו על דף, ומשליכו אל היכל בית המדרש מבעד לאשנב שהיה קבוע לו ברצפת החדר ממעל לבית המדרש. כשהבחין המבחין בפתק הנופל, היה ממהר להרימו

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

ואז שואל הסוחר המופתע את הלקוח הגוי - מדוע חזרת כך? והגוי, שאינו חפץ לגלות כי ביקש 'הצעות מחיר' נוספות לאחר סגירת העסקה - אינו מהסס להטיל את האשמה על אותם סוחרים

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

ואז שואל הסוחר המופתע את הלקוח הגוי - מדוע אתה עושה כך? והגוי, שאינו חפץ לגלות כי ביקש 'הצעות מחיר' נוספות לאחר סגירת העסקה - אינו מהסס להטיל את האשמה על אותם סוחרים: "פלוגי המוכר סחורה פגעני ואמר לי: 'למה אין אתה רוצה לקנות ממני סחורה? הלא אצלי הסחורה הרבה יותר טוב משל פלוגי, וגם המקח אוזיל ממנו'..." ושוב, מיודענו הסוחר ממהר לקבל את הדברים כאמת גמורה, בזמן שהיה עליו להחזיק את הגוי כשקרן, ולדון את חברו הסוחר היהודי לכף זכות שלא ידע שהגוי כבר גמר אתו את המקח. וכלשונו של החפץ חיים - "ומזה יקיש המשכיל לכל כיוצא בזה", נוכל אף אנו להקיש מהדוגמאות שהוא מביא למציאות החיים שלנו, ולהפנים עד כמה החובה לדון לכף זכות אינה רק 'חובה' וגזירת הכתוב, אלא במקרים רבים היא גם פענוח נכון ומדויק יותר של ההתרחשויות.

בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' (הלכות רכילות כלל ו סעיפים ג-ד) עוסק ה'חפץ חיים' באיסור לחשוך באדם מישראל ולהחזיקו כרשע כל זמן שלא נודע הדבר בבירור, וכותב כי על כך נאמר 'בצדק תשפוט עמיתך'. רבינו גם חפץ להראות בבירור כיצד היצר מטעה בזה בני אדם, ומביאם לחשוך בחבריהם בזמן שגם מצד ההיגיון ניתן לדונם לכף זכות, ומביא לכך מספר דוגמאות. אחת מהן היא בגוי שקבע עם יהודי מסוים לקנות אצלו סחורה, וכבר סיכם עמו את המקח, ואף הניח אצלו את כליו כדי שימלא בהם את הסחורה - אולם לאחר מכן, בלי לגלות ליהודי, הולך הגוי ומבקש 'הצעת מחיר' מסוחרים יהודיים נוספים. הוא אינו מספר להם כי כבר סיכם על העסקה עם סוחר פלוגי, ולכן לפי תומם הם נוקבים באוזניו במחיר. והיה אם המחיר שהם מציעים נמוך ומשתלם יותר - חוזר הגוי לסוחר הראשון, וללא כל היסוס נוטל ממנו את כליו ומבטל את המקח.

להתחיל את היום ברגל ימין
 חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
 הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
 המייל היומי של 'דרשו'.

מגילה דף ז

על מה כתב החפץ חיים שהוא 'ביאור נחמד'?

מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי

דרך שאמרו (סנהדרין לח.) אגברו חמרא אדרדקי כו', ולכן אין לו להשתכר יותר מדאי, שיתבלבל דעתו ולא יכיר בתוקף הנס כלל. וזהו שאמרו חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע כו', הך עד הוא ולא עד בכלל. ור"ל שגדר חיוב השתיה בזה לבסומי עד גבול דלא ידע כו', שמן הגבול הזה והלאה הוא ביטול כוונת חיוב שחייבו חכמים לבסומי כדי שיתן הלל והודאה. שכיון שיתבלבל דעתו כל כך דלא ידע בין ארור המן כו', פשיטא שאין בו דעת ותבונה לשבח ולפאר על תוקף הנס.

ואתבונן אליו בבוקר וראיתי כי נכון הוא. ומיושב בזה מה שבש"ס (מגילה ז): סמכו לו ענין עובדא דרבה ורבי זירא דעבדו סעודת פורים בהדדי כו', שלכאורה הוא מעשה לסתור, וקצת פוסקים כתבו שהכוונה הוא שמזה יש ללמוד שאין הלכה כרבא בהא, ולפי מה שכתבתי י"ל דאדרבא מיייתי סיעתא מזה שמה שחייבו לעשות אותם ימי משתה ושמחה, גבול יש לו שלא ישתכר יותר מדאי, דהא קמן דרבה ורבי זירא כו', ולפי שלא נשמרו מלעבור הגבול בא הדבר לידי סכנה, לכך יש לזוהר שלא לבסומי רק עד הגבול הזה דלא ידע כו', ולא יעבור.

המשנה ברורה (סי' תרצה סק"ד) מביא את פירושם של הט"ז והגאון מוילנא: "שזה מפלה ראשונה שניטל נקמה רבה ממנו, ועוד טובה יתרה מזה, גדולת מרדכי שבירכו הקדוש ברוך הוא שעלה למעלה ראש. והנה קודם שנשתכר נתן בודאי תודה להשם יתברך על שתי הטובות, ועל כן אמרו חז"ל שלא יפסיק מלתן שבח על זה בשמחה, עד שיבוא לידי כך שלא יבחין עוד מה בין טובה זו לזו. ובשער הציון (שם סק"ה) הביא עוד בשם המגן אברהם שפירש בשם יש אומרים, ד'ארור המן' בגימטריא תק"ב, כמו 'ברוך מרדכי', ומשנשתכר עד שלא ידע לחשב הגימטריא, פטור מלהשתכר עוד. ומוסיף וכותב החפץ חיים בשער הציון (שם סק"ה) 'ועיין ביד אפרים ביאור נחמד בזה' - שווה להסתכל ביד אפרים ולו רק כדי לקבל מושג מה זה 'נחמד' אצל החפץ חיים.

וכך כותב היד אפרים (שם ס"ב):
ולי הצעיר נתפרש בחזיון לילה שהכוונה הוא, שעיקר החיוב של המשתה הוא שיהיה שרוי בשמחה, כדכתיב (תהילים קד טו) 'ויין ישמח לבב אנוש', ומחמת שיהיה שרוי בשמחה, יהיה חדות ה' מעוזו, ויתן תודות והלל לה' על הנס מתוך הרחבת הלב, ועל

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם בהדלקת נרות חנוכה בשמן מוקשה מקיימים מצוה מן המובחר?

זית, כיון שהוא עתיד להתמוסס ואז הנר ידלק בשמן זית נוזלי; ויש אומרים, כי השמן צריך להיות דומה לשמן בו נעשה הנס, אך הסתפקו בעצם הענין - האם שמן מוקשה פסול להדלקה במקדש.

[שו"ע תרעג, א, ומשנ"ב א רד; ביאורים ומוספים דרשו, 8]

כל סוגי השמנים, הפתילות והנרות, כשרים לנרות חנוכה, אלא שמצוה מן המובחר להדליק בשמן זית, לפי שבו נעשה הנס בבית המקדש. והמדליק בנרות או בשמנים אחרים, יעדיף את אלו שאורם צלול יותר.

ושמן זית מוקשה - יש אומרים, שהוא פסול להדלקה בבית המקדש, אך למרות זאת מתקיימת בו המעלה של הדלקה בשמן

הדלקת נרות חנוכה בשמן עם פתילות מצופות שעווה - האם היא נחשבת להדלקה בשמן?

שפעולת ההדלקה מתייחסת לכל משך זמן הבעירה של הנר, ובהמשך תבער הפתילה בשמן. אולם, יש אומרים שהדלקה זו אינה נחשבת להדלקה בשמן, אלא להדלקה בשעווה, ולדעתם, החפץ לקיים את המצוה מן המובחר יסיר את השעווה מהנר לפני ההדלקה.

[ביאורים ומוספים דרשו תרעג, 7]

כאמור, לכתחילה יש להדליק נרות חנוכה בשמן זית. ופתילות המצופות בשעווה - כתבו הפוסקים שבהדלקתן מתקיימת המצוה מן המובחר של הדלקה בשמן, ואינה נחשבת כהדלקה בשעווה; אם משום שהשעווה נמסה מיד והנר דולק בעיקר בשמן הזית, אם משום שהשמן והפתילה נחשבים כגוף אחד, ואם משום

האם צריך שנרות החנוכה יהיו שייכים לזה שמדליק אותם?

להשתתף ב'פרוטה' במחיר הנרות, כדי לצאת ידי חובה בהדלקת בעל הבית (ראה במקורות), כיון שמטרת ההשתתפות אינה שהנרות יהיו שלו, אלא שיחשב כאחד מבני הבית והדלקת בעל הבית תתייחס אף אליו.

[ביאורים ומוספים דרשו תרעג, 5; וראה שו"ע תרעז, א]

יש אומרים, שצריך שנרות החנוכה - השמן והפתילות - יהיו שייכים למדליק, משום שההדלקה היא לזכר הנס שנעשה בהדלקת המנורה, ועל כן צריך שיהא למדליק חלק בשמן, בדומה לשמן שבמנורה שנקנה מממון הקדש, שלכל ישראל היה חלק בו. ויש חולקים.

ואף לדעת החולקים, אורח שאינו מדליק בעצמו, צריך

מדוע מצוה מן המובחר להדליק בשמן זית? | ומה הדין בשמן גזול לעניין נר חנוכה?

תמצית שיעור הלכה במשנה ברורה הלכות חנוכה במסגרת לימוד 'דף היומי בהלכה' [משנ"ב חלק ו', סימן תרע"ג סעיף א']

שמנים ופתילות להדלקת נר חנוכה

אומר השולחן ערוך, כל השמנים והפתילות, כשרים לנר חנוכה, ומבאר המשנה ברורה, שהחידוש בזה הוא, שאף על פי שלגבי הדלקת נרות שבת הדין הוא, שיש סוגי שמן וסוגי פתילות שאסור להדליק בהם נרות שבת, והיינו, בכאלה שמנים ופתילות שהאור לא נדלק בהם יפה, כי חוששים שמא הוא יתקן את הנר שידלק יפה, על זה משמיע השולחן ערוך, שכל זה אמור לגבי שבת, אבל לגבי נרות חנוכה הדין הוא, שכל השמנים והפתילות ואפילו הפסולים להדלקת נרות שבת, כשרים להדלקת נרות חנוכה, וטעם הדבר מבאר המשנה ברורה, משום שלעניין נר חנוכה, כבתה, אין זקוק לה, ומכיוון שהוא הדליק, נעשה זכר לנס, ונגמרה המצוה, ולכן לא חוששים שיתקן את הפתילות כדי שידלקו יפה, כל זה אמור ביחס לנרות עצמם, אבל ביחס לשמש שמותר להשתמש לאורו, יש חשש שמא יטה, כמו לעניין שבת, ולכן בשבת חנוכה, אסור להדליק אותו בשמנים ופתילות שאסורים בשבת.

מצוה מן המובחר בשמן זית

אף על פי שכל השמנים והפתילות הגרועים כשרים לנר חנוכה, שמן זית מצוה מן המובחר, משום שעל ידי השמן נעשה הנס, ואם שמן זית לא מצוי, מצוה להדליק בשמנים שאורם זך ונקי, ונוהגים במדינות אלו, להדליק בנרות שעווה, משום שאורם צלול כמו שמן, ובכל זאת עדיין מצוה להדליק בשמן, משום שעל ידי השמן נעשה הנס, וכנ"ל.

הדלקת נרות חנוכה בשמן גזול

שמן הגזול, צריך עיון אם כשר לנר חנוכה, ומובא כאן בהערה למשנה ברורה מהדורת 'דרשו', שהספק בזה הוא, שאפילו אם נאמר שבמצוה הבאה בעבירה לא יוצא ידי חובה גם במצוה דרבנן, יכול להיות, שכאשר הוא הדליק את השמן, השמן נאסר בהנאה, וזה נחשב לשינוי מעשה, ובזה הוא קנה את השמן, ואין בזה מצוה הבאה בעבירה.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

* חכמינו ז"ל אסרו עיסוקים שונים החל ממצחית השעה לפני זמן תפילת מנחה, עד לאחר התפילה; ועיסוקים אלו, אסורים גם החל ממצחית השעה לפני הדלקת נרות החנוכה, עד לאחר ההדלקה.
* את נרות החנוכה, יש להדליק בכמות שמן, שעוה וכדומה, אשר תאפשר לנרות לדלוק עד חצי שעה לאחר צאת הכוכבים. והמדליקים לאחר צאת הכוכבים, צריכים להדליק בכמות המספיקה לחצי שעה 'זמנית'.
* מי שלא הדליק נרות חנוכה עד לצאת הכוכבים, ידליקם בברכה בתוך חצי שעה מצאת הכוכבים. ובזמן זה, מברך על ההדלקה אף אם כבר לא מצויים אנשים ברחוב, והוא נמצא לבדו בביתו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

אשה היושבת מחוץ לסוכה ושומעת ברכת 'לישב בסוכה' אחרי 'המוציא' - האם תענה אמן?

לאכילה, כדרך שהאנשים מברכים, ואין בכך חשש 'הפסק' בין הברכה לאכילה. והיו מבני אשכנז שנהגו שהנשים אינן מברכות לישב בסוכה.

ואשה היושבת מחוץ לסוכה ושומעת ברכת לישב בסוכה ב'קידוש', לפני שתיית היין, או בין 'המוציא' לאכילת הפת, עליה לענות 'אמן', ואין זה נחשב להפסק.

[סימן תרמ, סעיף א וס"ק א; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2]

ככל מצות עשה ש'הזמן גרמא', דהיינו שקיומה תלוי בזמן, פטורות הנשים גם ממצות הישיבה בסוכה. אולם, כמובן, רשאיות הן לקיים את המצוה; ולמנהג בני אשכנז, שאשה מברכת על מצוות עשה שהזמן גרמן, אשה האוכלת בסוכה, רשאית אף לברך 'לישב בסוכה'. ומותר לענות אמן על ברכתה, ויש אומרים שאין חובה לענות אמן על ברכתה.

ומותר לאשה לברך ברכה לישב בסוכה אף בין ברכת 'המוציא'

הלוח היומי

ט"ז בטבת | רבי ניסן אהרן ב"ר יחיאל מיכל טוקצינסקי זצ"ל, מנהל ת"ת עץ חיים ובעל לוח לארץ ישראל

יארצייט:

ק"ב: רבי יוסף ב"ר מאיר הלוי (הרמ"ה) אבולעפיה זצ"ל.
תקפ"ז: רבי רפאל ב"ר יעקב יאקיל ברטשטער זצ"ל, מברשיד, תלמידו של רבי פנחס מקוריץ זצ"ל.
תרצ"ז: רבי יעקב ב"ר יוסף הררי אלנאעם זצ"ל, מרבני דמשק.
תרצ"ט: רבי אברהם ב"ר משה נתן זקהיים זצ"ל.
תשל"ח: רבי חיים מרדכי ב"ר איתמר רוזנבוים זצ"ל, האדמו"ר מנדבורנא, בעל דבר חיים.
תשמ"ז: רבי בן ציון משה מאיר ב"ר דוד מנדלבוים זצ"ל, בעל אור משה.
תשע"ב: רבי ניסן אהרן ב"ר יחיאל מיכל טוקצינסקי זצ"ל, מנהל ת"ת עץ חיים ובעל לוח לארץ ישראל.
תשע"ה: רבי פנחס אלימלך ב"ר יעקב צבי רונס זצ"ל, ר"י נתיב התורה.

שלושים יום

קודם הסיום...

מצטרפים
ללימוד
הדרך היומי
ועד ה' אדר ב זוכים לסיים
מסכת כל 30 יום!

הרב אפרים
סגל שליט"א

השיעורים נמסרים
בתמצות ובהירות
על ידי פה
מפיק מרגליות

סיום
מסכת
חגיגה

ה'
אדר ב'

סיום
מסכת
מועד קטן

ט'
אדר א'

סיום
מסכת
מגילה

י"א
שבט

שלוחה 04-2

077-2222666

רוצה שיהיה לך טוב?

אב"ד ביקאווסקא, הגה"ח רבי שמעלקא פינטער אמר בשם צדיקים: כששואלים לאדם מה שלומו, אם הוא עונה שב"ה הכל הולך טוב, עונים לעומתו מלמעלה: זה נקרא טוב?! אנחנו כבר נראה לך מה זה טוב...

ואם הוא עונה שלא הולך טוב, עונים לעומתו: זה נקרא לא טוב?! אנחנו כבר נראה לו מה נקרא לא טוב ח"ו...
(ילקוט דברי אסף - ערך שמחה ס"ק יב עמ' קנז)

נשתדל להתבונן בטובות שהשי"ת משפיע עלינו ונשמח בהן, ונזכור שהמכיר בטובותיו של השי"ת, זוכה לשפע של טובות וחסדים.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il